

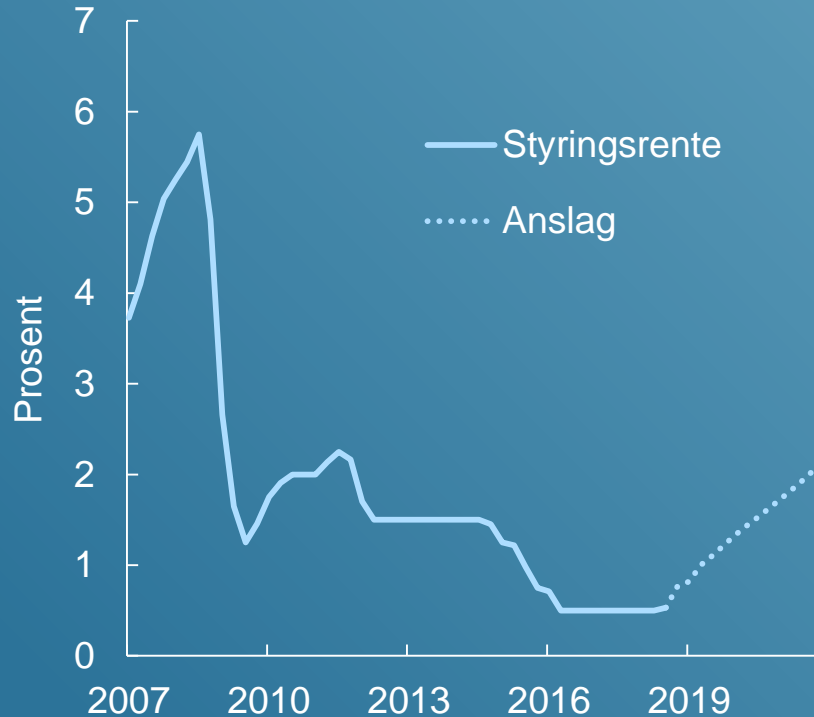


# UTSIKTENE FOR NORSK ØKONOMI

SENTRALBANKSJEF ØYSTEIN OLSEN

Bergens næringsråd 1. november 2018

# Rentebeslutningene i høst

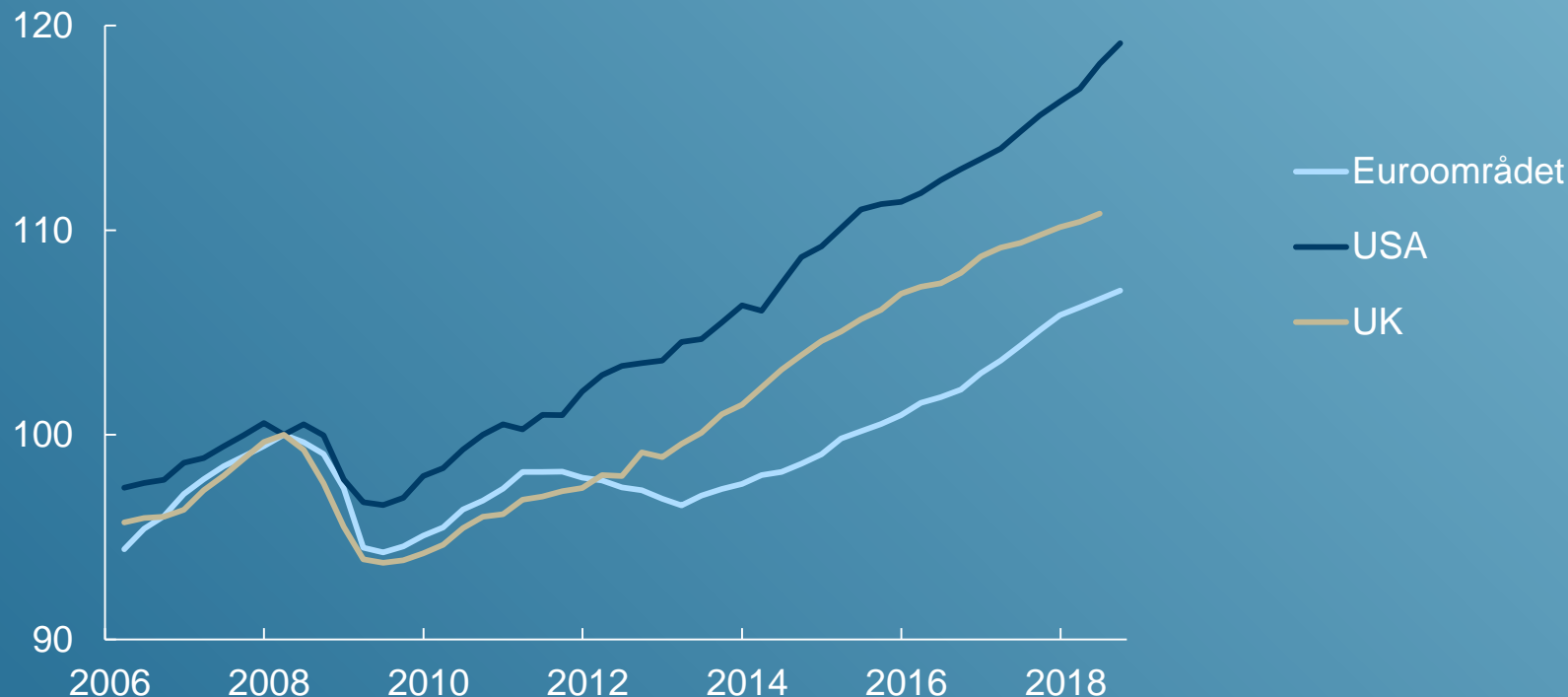


- Hovedstyret vedtok å heve renten med 0,25 prosentenheter på rentemøtet i september
- På rentemøtet i oktober ble renten holdt uendret på 0,75 prosent
- Utsiktene og risikobildet tilsier en gradvis renteoppgang i årene fremover



# Veksten har tatt seg opp hos handelspartnerne

BNP. Indeks. 1. kv. 2008 = 100. 1. kv. 2006 – 3. kv. 2018<sup>1)</sup>



1) Tall for UK til 2. kv. 2018.

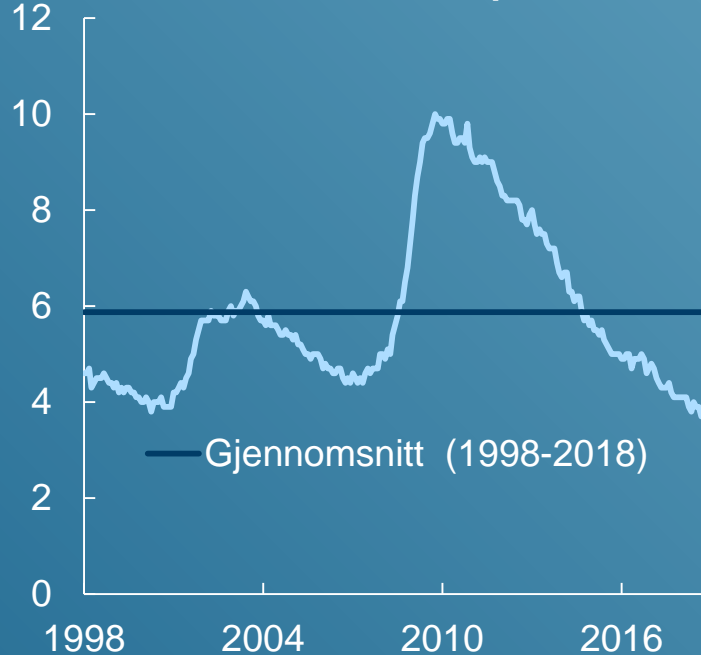
Kilder: Thomson Reuters og Norges Bank



# Arbeidsledigheten har gått ned

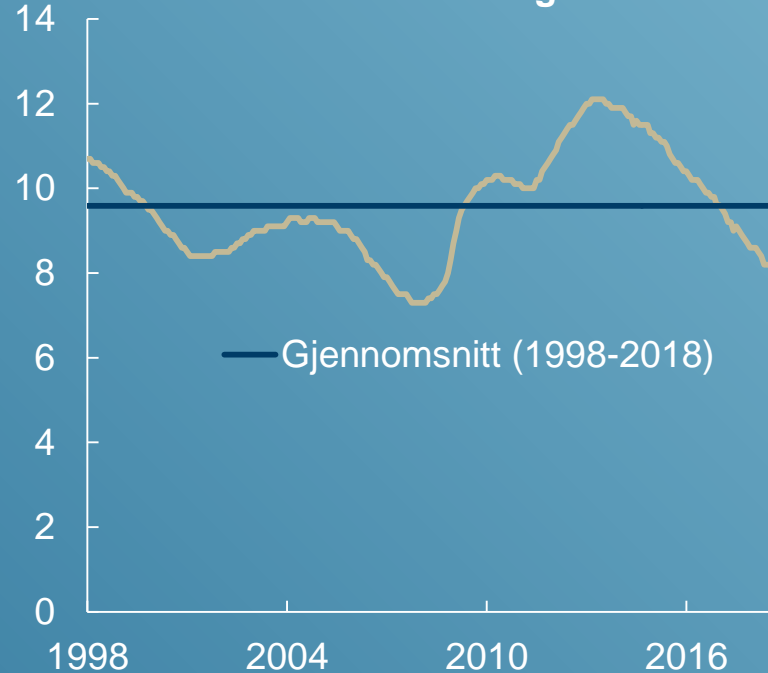
## USA

Prosent. Januar 1998 – september 2018



## Euroområdet

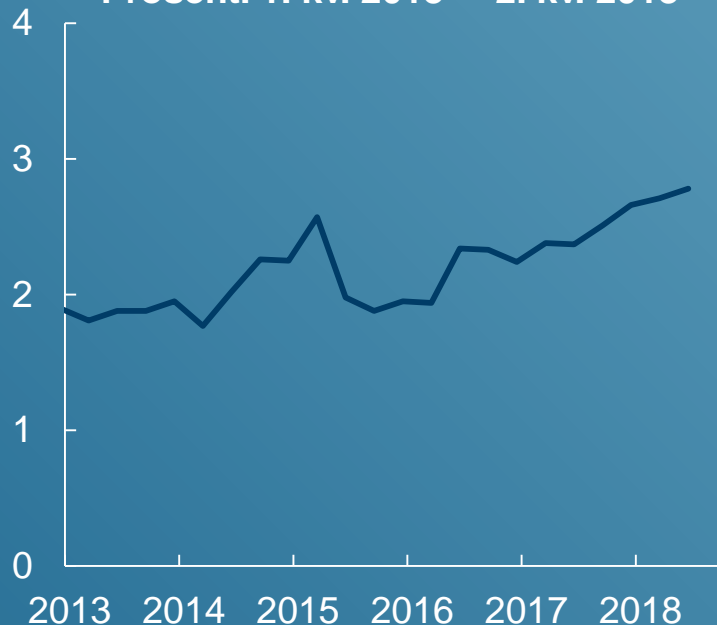
Prosent. Januar 1998 – august 2018



# Lønnsveksten har tatt seg opp

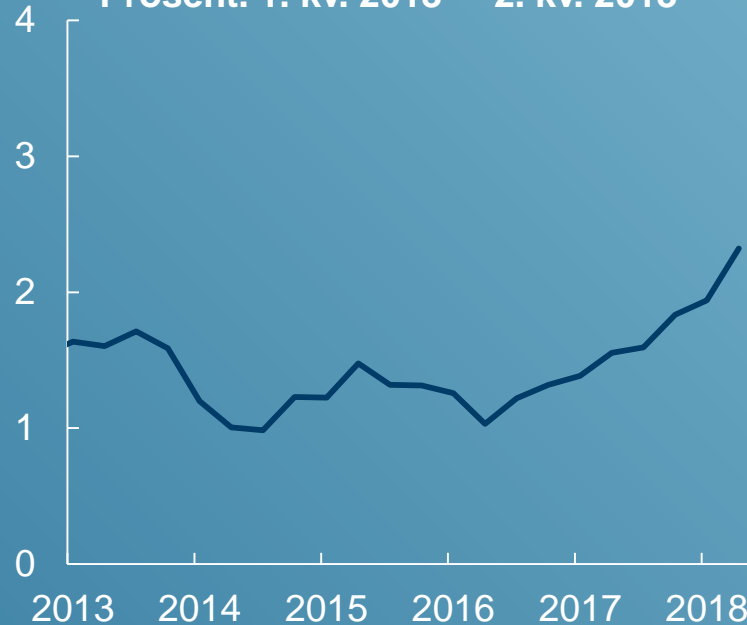
## USA

Arbeidskraftskostnad per sysselsatt.  
Prosent. 1. kv. 2013 – 2. kv. 2018



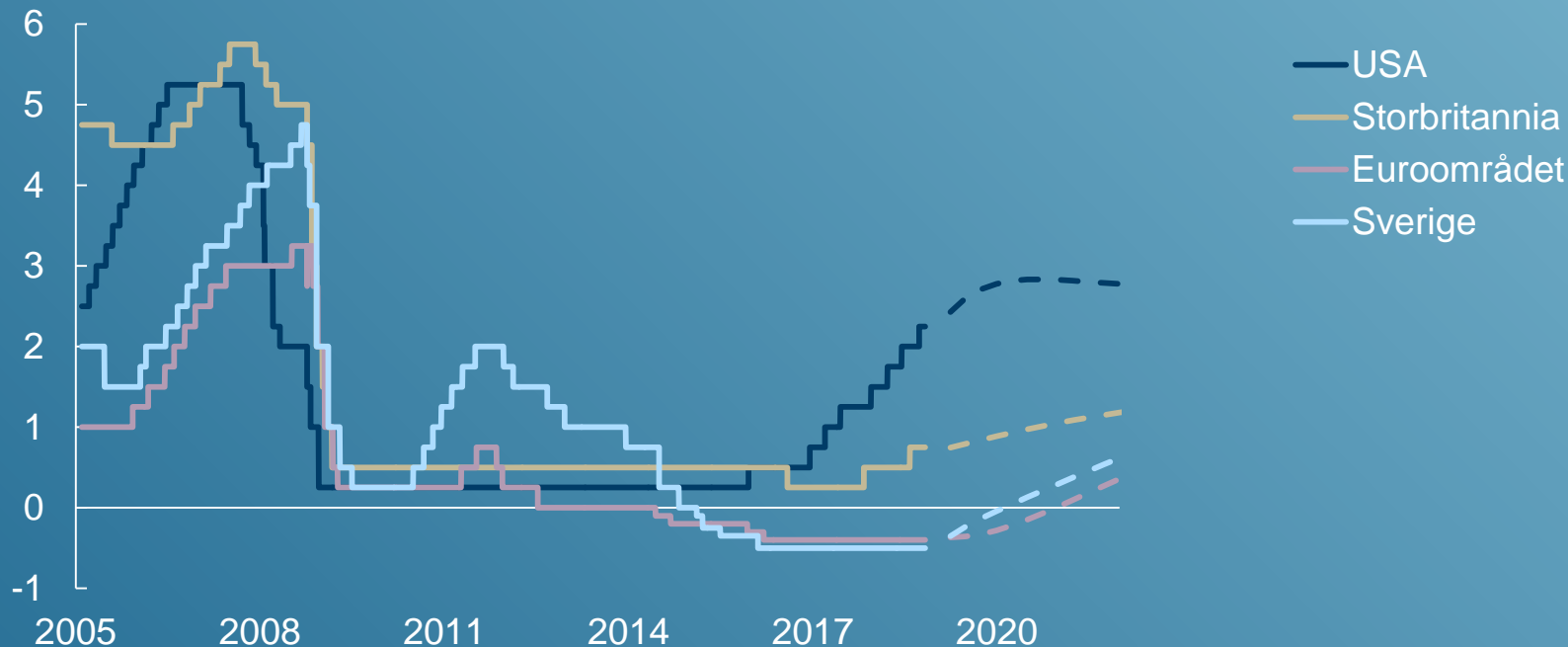
## Euroområdet

Arbeidskraftskostnad per sysselsatt.  
Prosent. 1. kv. 2013 – 2. kv. 2018



# Styringsrentene på vei opp

Styringsrenter og beregnede terminrenter<sup>1)</sup>. Prosent. Jan. 2005 – des. 2021.  
31. okt. 2018 (stiplet linje)



1) OIS renter

Kilder: Bloomberg, Thomson Reuters og Norges Bank



# Økt usikkerhet internasjonalt

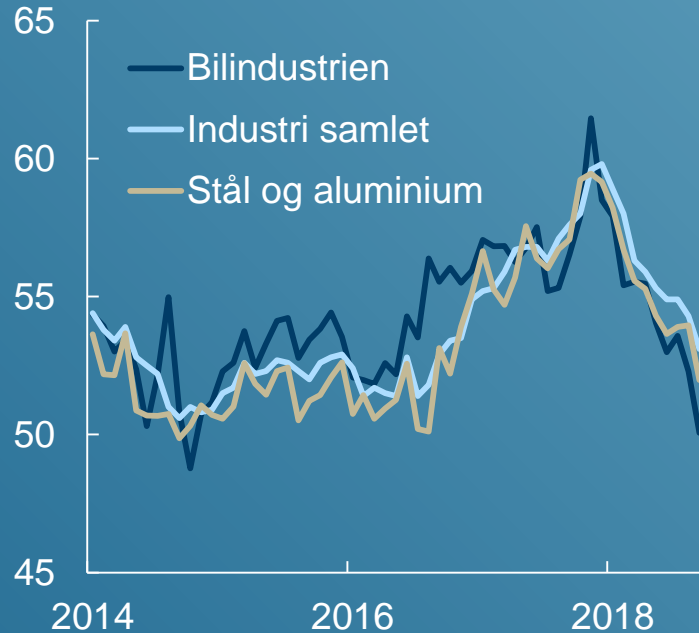
- Handelskonflikter
- Politiske spenninger internasjonalt
- Brexit
- Italia



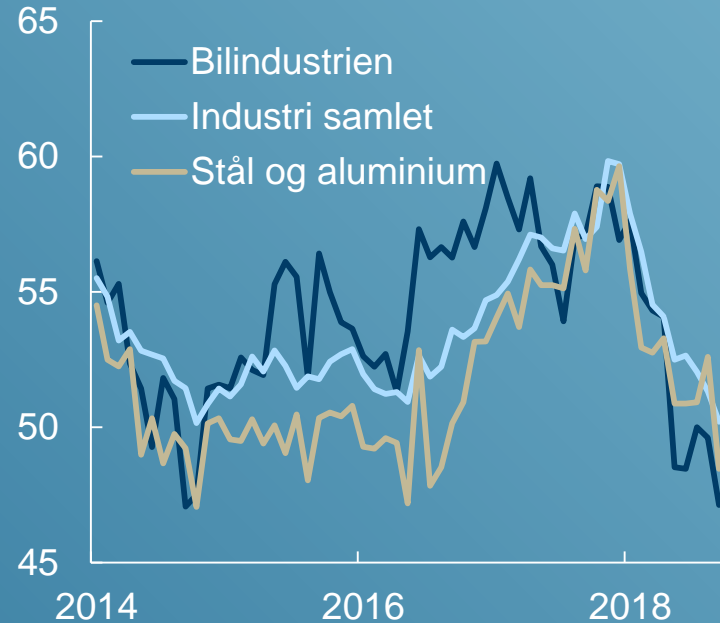
# Dempet optimisme

PMI for industri, bil, stål og aluminium. Jan. 2014 – sept. 2018

## PMI



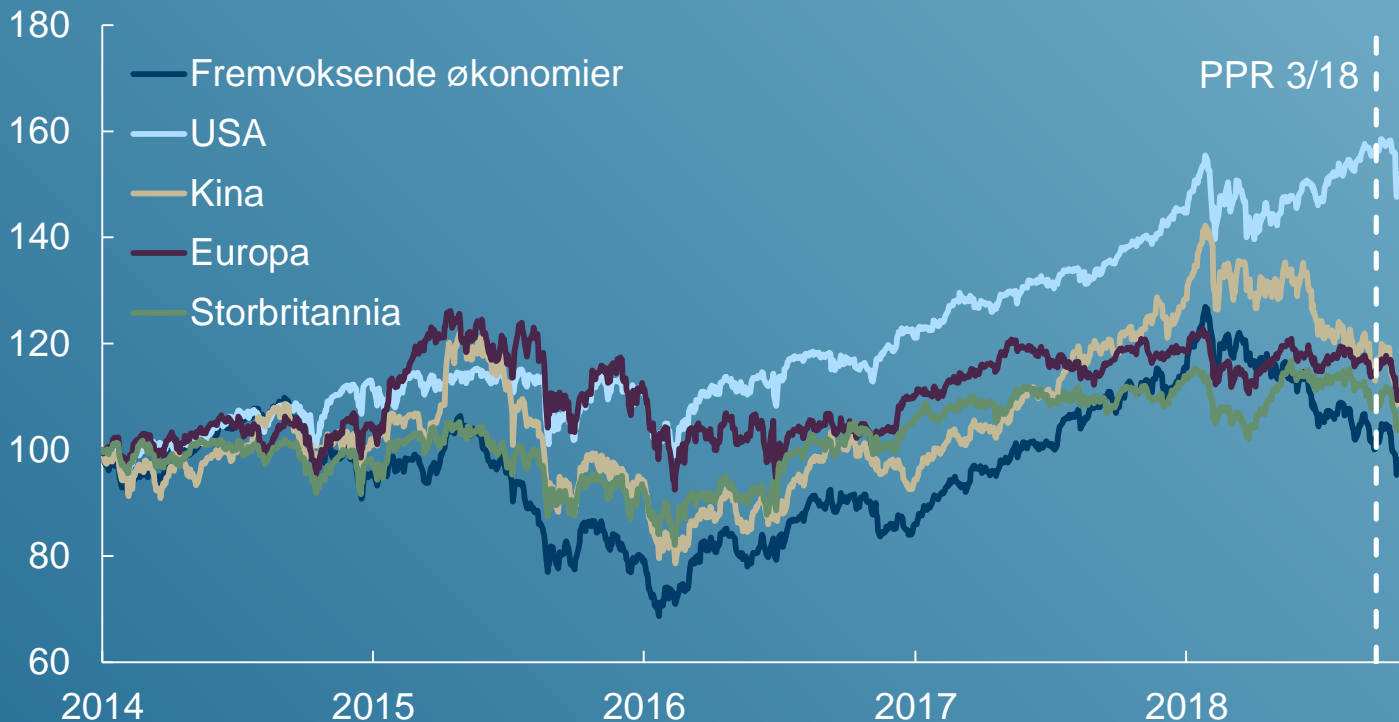
## PMI nye eksportordre





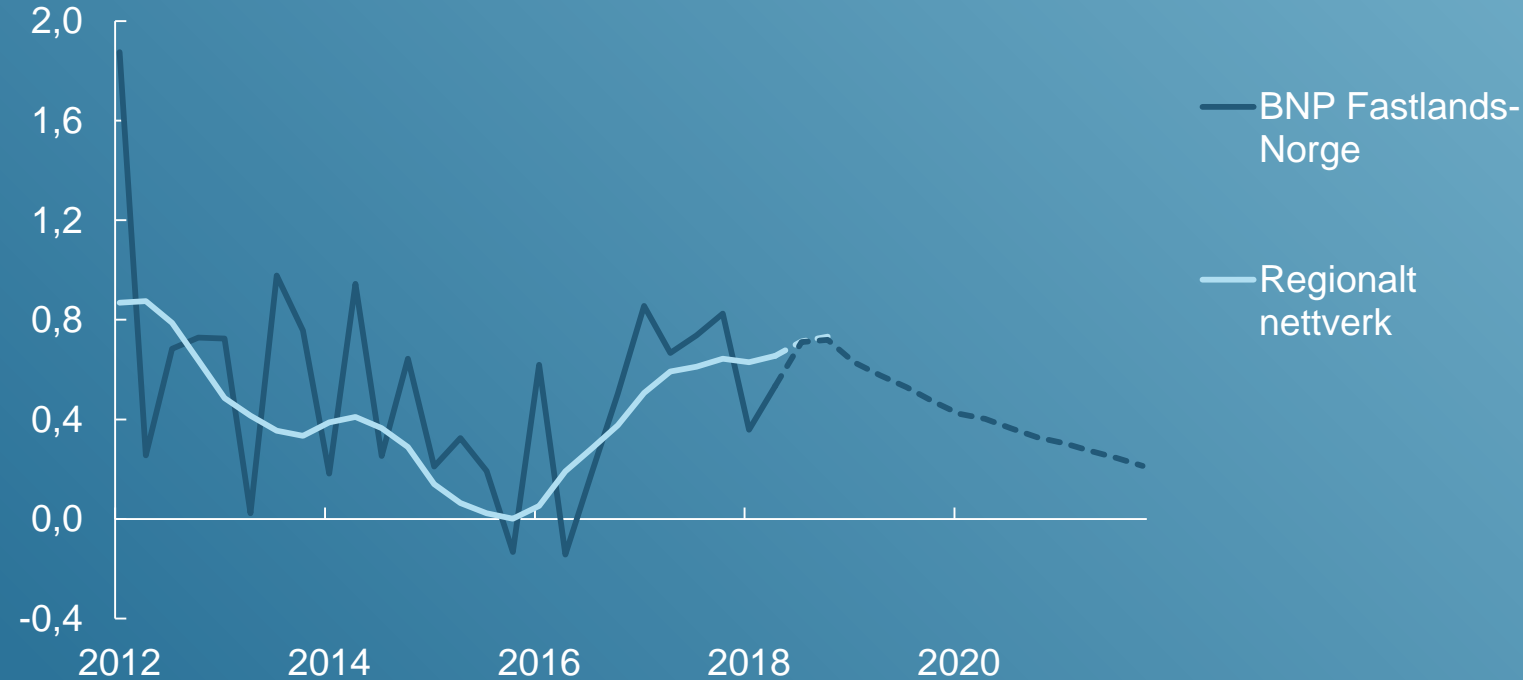
# Korreksjon (?) i internasjonale aksjemarkeder

Indeks. 1. januar 2014 = 100. 1. januar 2014 – 30. oktober 2018



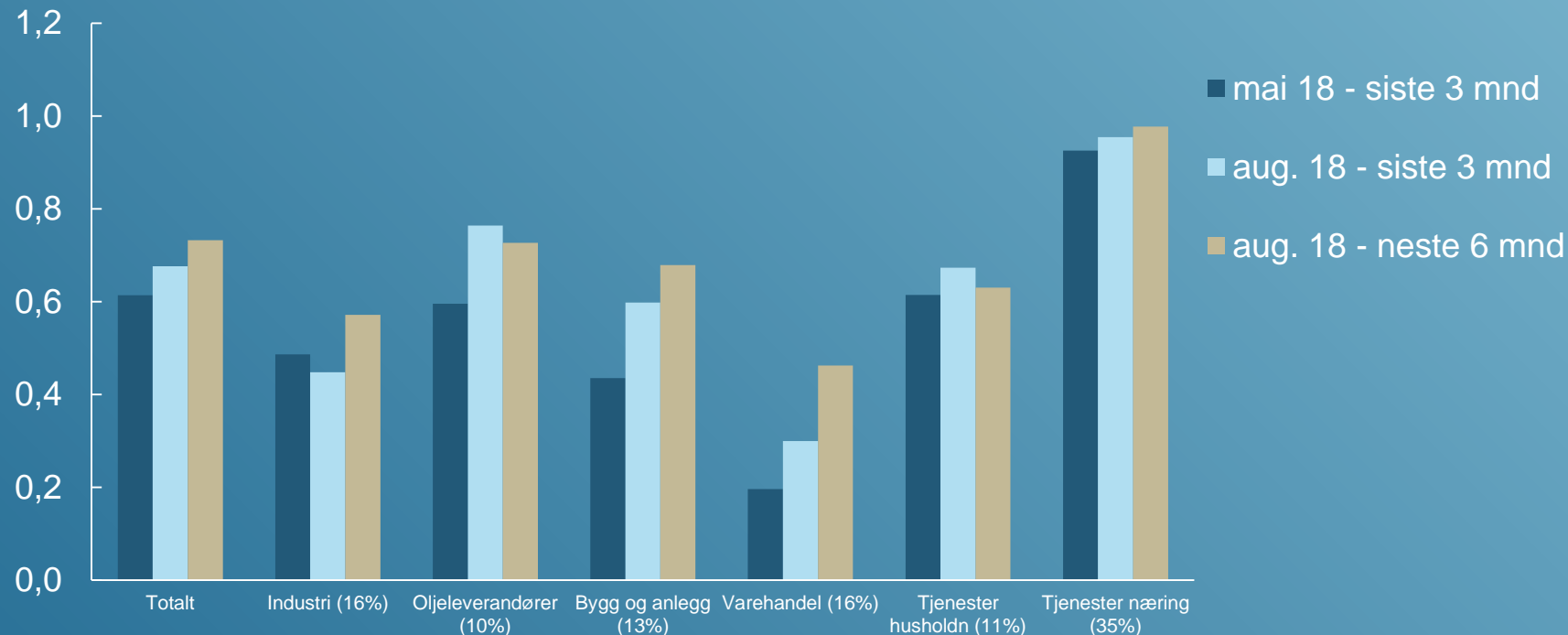
# Veksten har fått feste i Norge

BNP for Fastlands-Norge. Kvartalsvekst. Sesongjustert. Prosent.  
1. kv. 2012 – 4. kv. 2021



# Regionalt nettverk bekrefter oppgang

Regionalt nettverk. Rapportert og ventet kvartalsvekst. Prosent



# Kronekursen har fulgt oljeprisen

USD per fat Brent blend og importveid valutakursindeks<sup>1)</sup>

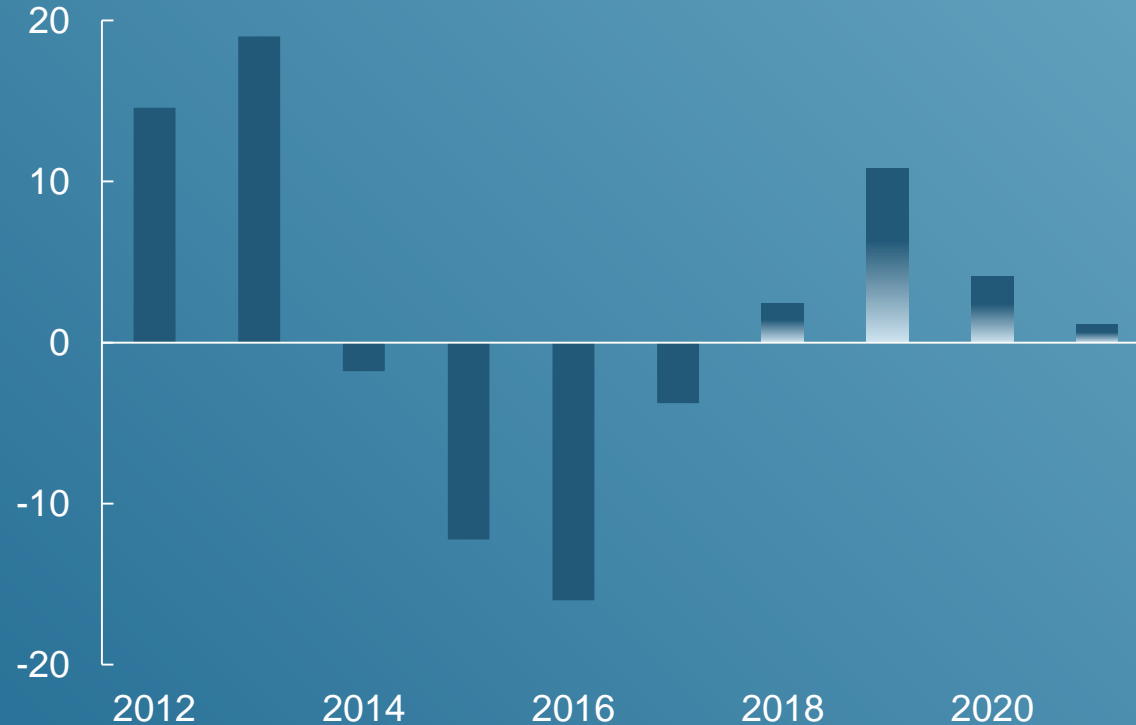


1) Stigende kurve betyr sterkere kurs.  
Kilder: Thomson Reuters og Norges Bank



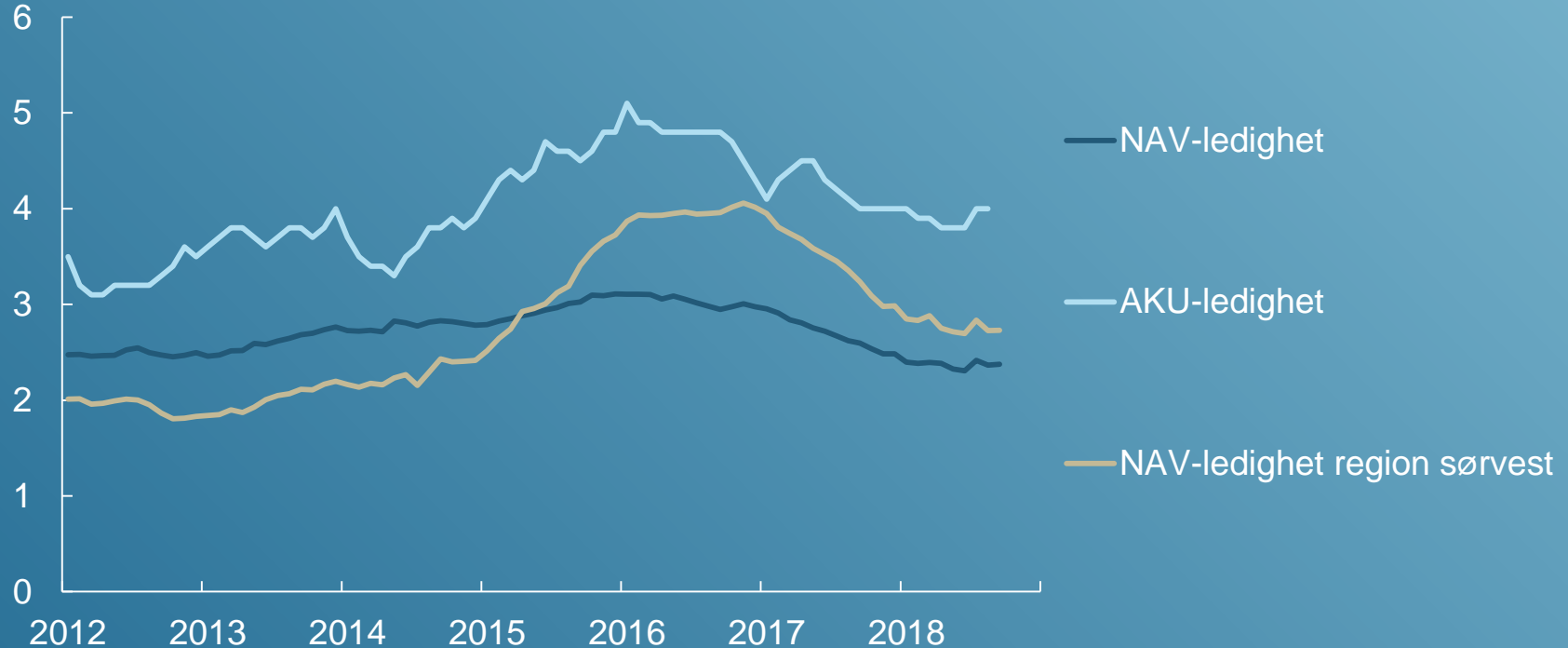
# Petroleumsinvesteringene øker

Petroleumsinvesteringer. Årsvekst. Prosent. 2012 –2021



# Arbeidsledigheten er lav

Sesongjustert. Prosent. Januar 2012 – august/september 2018<sup>1)</sup>



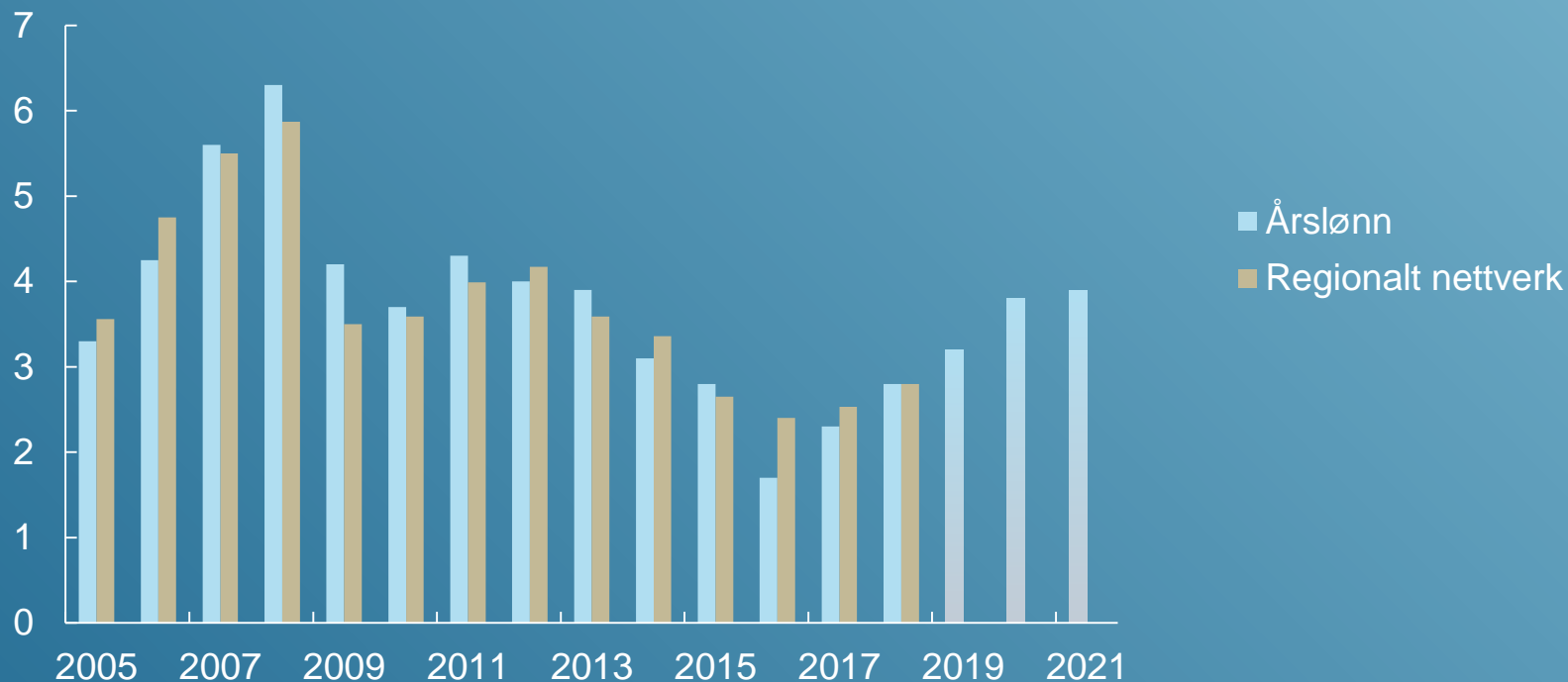
1) Anslag til oktober/desember 2018

Kilder: NAV, Statistisk sentralbyrå og Norges Bank



# Økt lønnsvekst

Lønn<sup>1)</sup> og lønnsforventninger<sup>2)</sup>. Årsvekst. Prosent. 2005 – 2021



1) Historisk årslønnsvekst fra Statistisk sentralbyrå. Norges Banks anslag for 2018

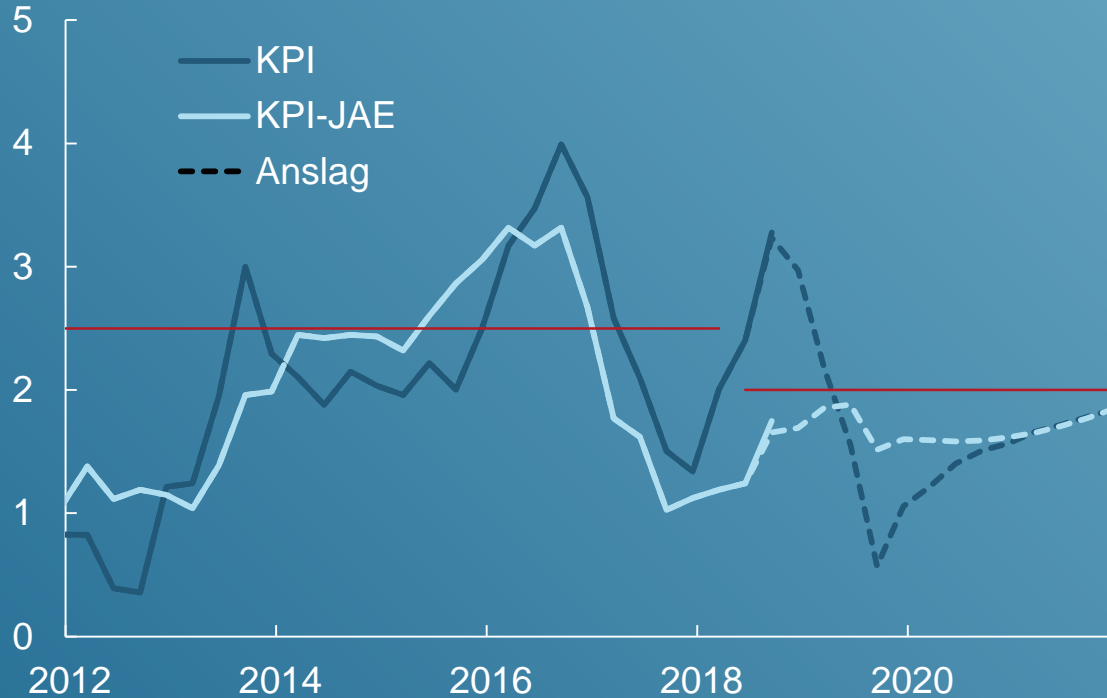
2) Forventninger til årslønnsvekst i inneværende år fra Regionalt nettverk i 3. kvartal hvert år

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank



# Inflasjon nær målet

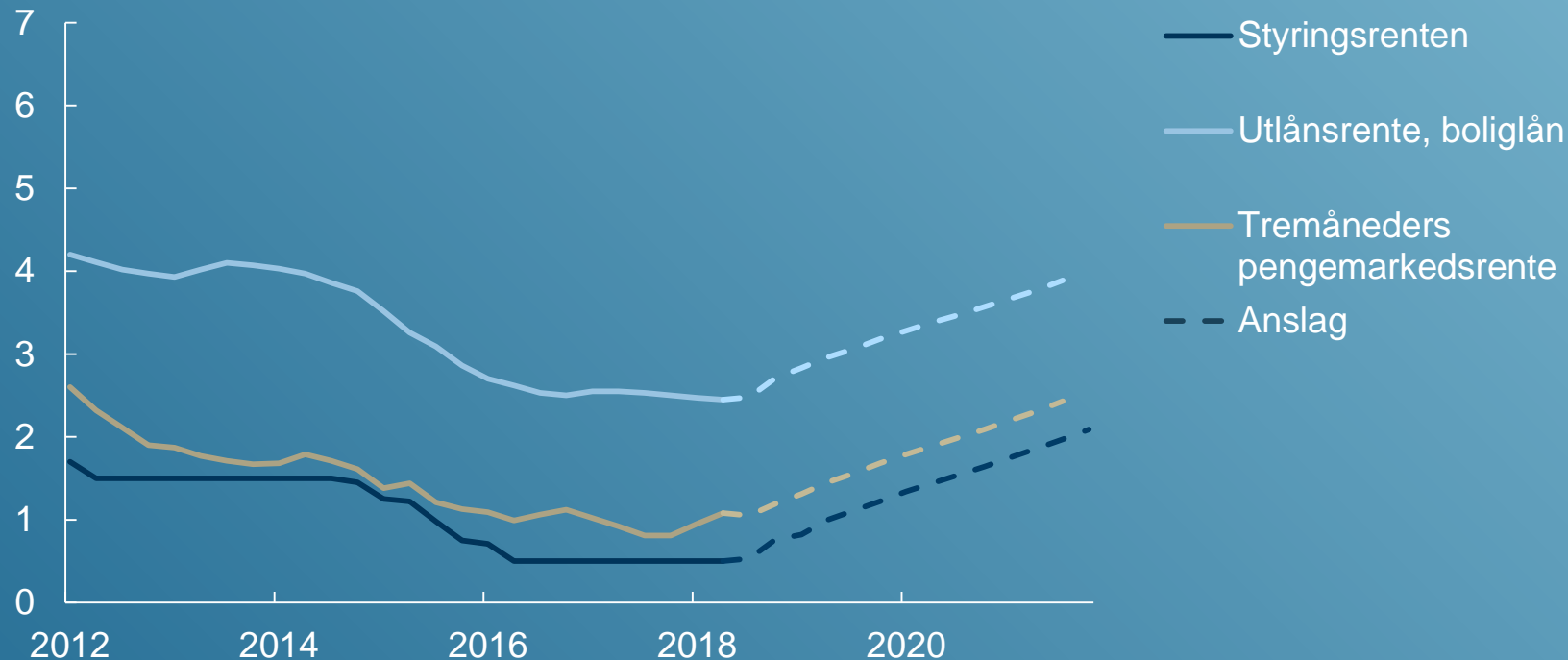
Tolv månedersvekst. Prosent. 1. kv. 2012 – 4. kv. 2021





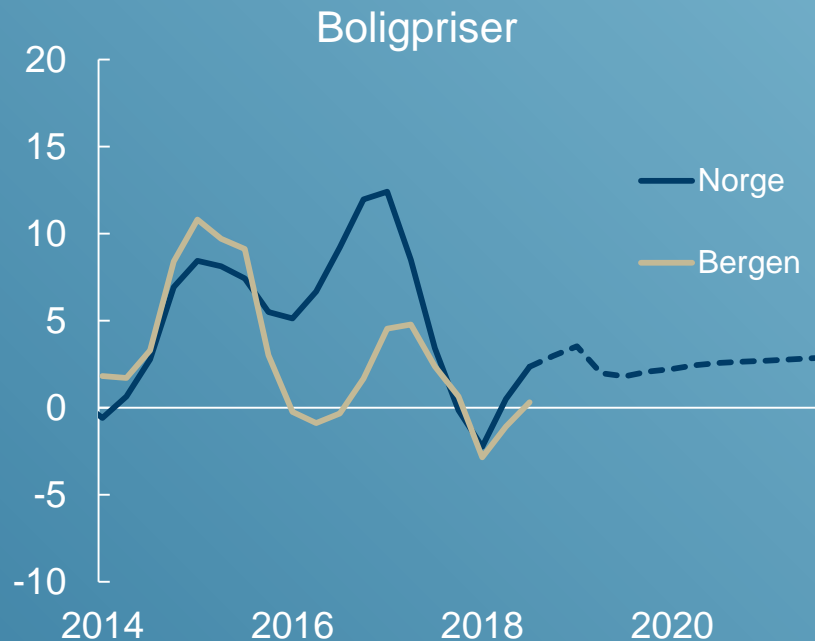
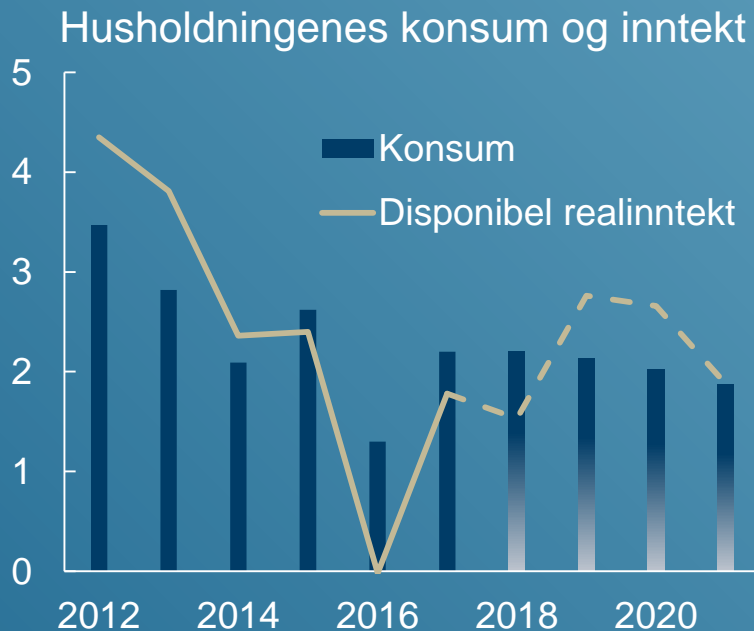
# Gradvis høyere styringsrente slår ut i andre renter

Renter. Prosent. 1. kv. 2012 – 4. kv. 2021



# Husholdningene: myk landing?

Årlig vekst<sup>1)</sup>. Prosent



1) Anslag for 2018 – 2021.

Kilder: Eiendom Norge, Eiendomsverdi, NEF, Finn.no, Statistisk sentralbyrå og Norges Bank



# Pengepolitikken kort fortalt



Lav rente har  
gitt økonomien  
drahjelp



Verdens-  
økonomien  
løfter norsk  
økonomi



Flere i jobb  
og høyere  
lønnsvekst



Prisveksten er  
nær målet



Gradvis  
høyere rente



Utsiktene for  
norsk økonomi  
er gode



# UTSIKTENE FOR NORSK ØKONOMI

SENTRALBANKSJEF ØYSTEIN OLSEN

Bergens næringsråd 1. november 2018